

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1554 /44

Ankara

13 OCAK 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 15/12/1999 tarihinde kararlaştırılan "Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Gevre - Tarım, Orman ve Köylükleri
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	14.1.2000-4/613
K. Md. V.	K.D.Bşk. / Çap. 85. 11-
BAŞKAN	<i>M. Bulut</i>

GEREKÇE

Dünya artık toplumsal, ahlaki ve vicdani açıdan, hayvan varlığının, canlı olarak değerlendirildiği bir perspektifle tüm hayvanların yaşamlarının güvence altına alınması yolunda önemli mesafeler katetmeye başlamıştır. Bu çerçevede 15 Ekim 1978 tarihinde Paris'te UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü) merkezinde yayınlanan "Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi" kabul edilmiştir. Katılmaya hazırlandığımız Avrupa Topluluğu üye ülkeleri ise, adı geçen Beyannamenin 14 üncü maddesi gereğince ülkelerinde hayvanları koruma açısından önemli adımlar atmışlardır.

Almanya, İsviçre, Avusturya, Hollanda, İsveç gibi ülkeler hayvanları koruma kanunlarını çıkarmışlar, Almanya ise daha sonra yasada yaptığı değişikliklerle, bu korumanın kapsamını daha da genişletmiştir. Bundan başka, Avrupa Topluluğu üyesi olan devletler 13 Aralık 1968 tarihli Uluslararası Taşımada Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Anlaşmasını ve 10 Mayıs 1979 tarihli Kesim Hayvanlarının Korunmasına İlişkin Avrupa Anlaşmasını ve 13 Kasım 1987 tarihli Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesini yapmışlardır.

Dünya ve Avrupa, hayvanların korunması yolunda önemli mesafeler alırken geçmişi bu konuda çeşitli örneklerle dolu milletimizin bu konuda geride kalacağı düşünülemez. Geçmişte, atalarımız gerek Selçuklu, gerek Osmanlı döneminde hayvanlara büyük bir şevkat ve sevgi göstermişler, hayvanlar yararına birçok vakıflar kurmuşlardır. Yaşlı hayvanların ömürlerini tamamlayabilmeleri için büyük otlaklar vakfetmişler, göçmen kuşların göçlerini kolaylaştırmak için vakıflar yapmışlar, cami, medrese ve konakların cephelerine sanat eseri niteliğinde kuş evleri eklemişlerdir. Osmanlı Ülkesini gezen yabancıların seyahatnamelerinde, Türklerin bu üstün insanlık vasfından büyük bir hayranlıkla söz edildiği görülmektedir. Bu da atalarımızın, insanoğlunun sahip olduğu akıl, zeka ve yetenek üstünlüğünden dolayı, diğer canlı varlıklara karşı bir koruma sorumluluğu ve yükümlülüğü duyduklarını ispatlamaktadır.

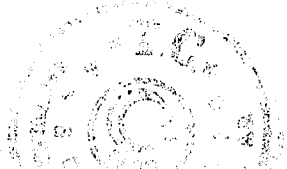
Geçmişte Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde çeşitli vakıflar aracılığı ile bu konudaki hassasiyetini açığa vuran Türk insanı ahlaki, vicdani ve inançları itibarıyla ülkemizdeki bu yasal boşluktan rahatsızdır.

Ancak her ne kadar, insanımızın yüksek duygularını hesaba katsak bile bazı hususlar sadece insan vicdanına bırakılmamalıdır. Psikolojik bozukluklar, ekonomik güçsüzlükler ve daha bir çok nedenden dolayı her millette olduğu gibi suça yönelen insanlarımızın da varlığını hesaba katarak bu alanda caydırıcı uygulamalara da yer vermek zarureti vardır.

Diğer yandan, özellikle binek hayvanlarımız başta olmak üzere tüm evcil hayvanlar için "İnsanlık dışı kötü muamele" hallerinde, koruyucu önlemlere ve yaptırımlara ihtiyaç bulunmaktadır.

Sonuç olarak insanlığın tüm canlı varlıkların yaşamları konusunda ahlaki yükümlülüğü bulunduğunu ve ev hayvanlarının insanlarla özel ilişkileri bulunduğu gözönüne alınarak, ev hayvanlarına sahip olma sorumluluğu sonucunu doğuracak olan temel müşterek davranış ve uygulama standartlarının, gerçek bir hedef olduğundan hareketle, ev hayvanlarının yaşam kalitesine olan katkıları ve bunun sonucu olarak toplum için taşıdığı önem nedeniyle bu sözleşmeye taraf olunması gerekmektedir.

Ülkemizde hayvanların korunması konularının yakından incelendiği, bu konuda çalışmalar yapıldığı ve yasal düzenlemelere olan ihtiyacın arttığı bu dönem, Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesine taraf olmak için en uygun zamandır. Evcil hayvanların korunması konusunda Hayvanları Koruma Kanun Tasarısına da önemli bir destek sağlayacak olan bu sözleşmeye taraf olmanın ülkemize büyük yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

T/ 1205

EV HAYVANLARININ KORUNMASINA DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİNİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA
KANUN TASARISI

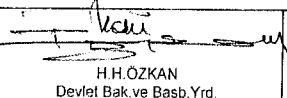
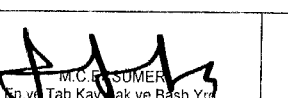
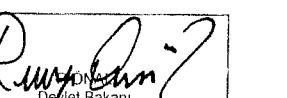
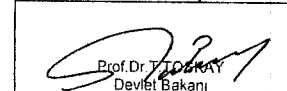
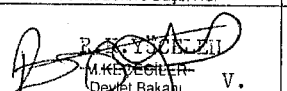
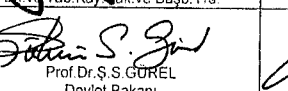
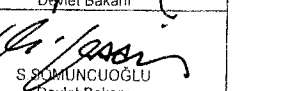
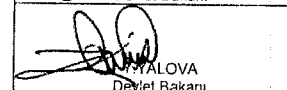
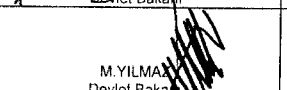
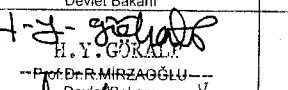
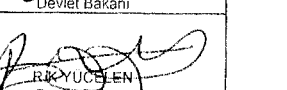
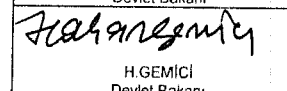
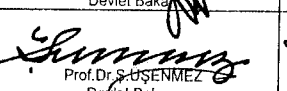
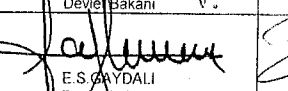
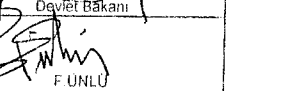
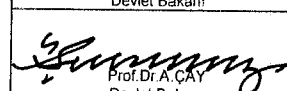
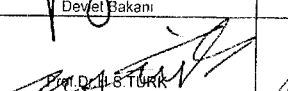
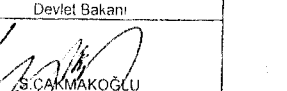
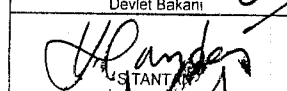
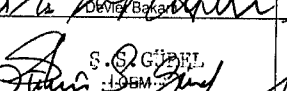
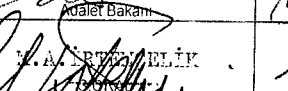
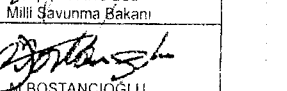
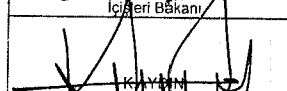
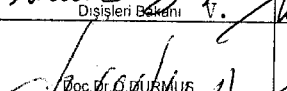
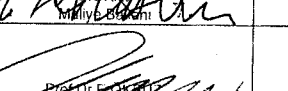
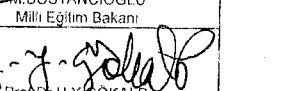
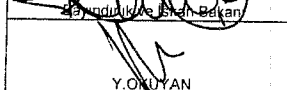
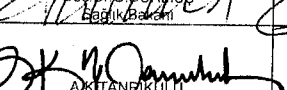
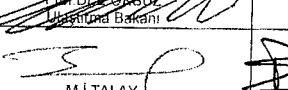
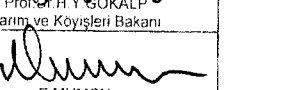
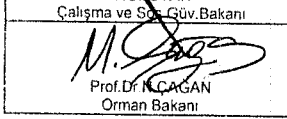
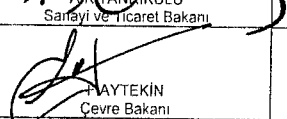
Madde 1- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına 18 Kasım 1999 tarihinde Strazburg'da imzalanan "Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. C. F. SUMER En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	 R. Y. GÖKALP Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. T. ÖZKAN Devlet Bakanı	 M. K. REYİNCİ Devlet Bakanı V.	 Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	 S. S. MUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 M. YALOVA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 H. Y. GÖKALP Prof. Dr. R. MİRZAĞLU Devlet Bakanı V.	 R. Y. YUCELEN Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. ÜSÖNMEZ Devlet Bakanı	 E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	 F. UNLU Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 M. A. Y. GÖKALP Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAKOĞLU Millî Savunma Bakanı
 S. TANTAN İçişleri Bakanı	 S. S. GÜREL Dışişleri Bakanı V.	 M. A. Y. GÖKALP Millî Eğitim Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı
 K. YILMAZ Tarım ve Köylere İşleri Bakanı	 Prof. Dr. O. YURMUS Bak. ve Başb. Yrd.	 Prof. Dr. E. GÖKALP Ulaştırma Bakanı	 H. Y. GÖKALP Tarım ve Köylere İşleri Bakanı
 Y. ÖZÜYAN Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	 A. K. TANIĞULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAGAN Orman Bakanı	 A. Y. TEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No

101-1554

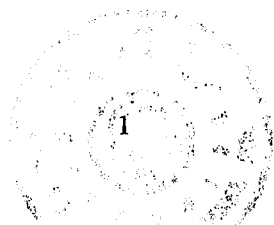
1762

**EV HAYVANLARININ KORUNMASINA DAİR
AVRUPA SÖZLEŞMESİ
(Strazburg, 13. 11. 1987)**

GİRİŞ

İşbu Sözleşmeyi imzalayan Avrupa Konseyi ' ne üye devletler;

- * Avrupa Konseyi ' nin hedefinin, üyeleri arasında daha sıkı bir birlik oluşturmak olduğunu dikkate alarak,
- * İnsanın yaşayan tüm canlılara saygı yükümlülüğünü tanıyarak ve ev hayvanlarının insanla özel bir ilişkisi olduğunu gözönünde bulundurarak,
- * Ev hayvanlarının yaşam kalitesine olan katkıları ve bunun sonucu olarak toplum için taşıdığı önemi dikkate alarak,
- * İnsan tarafından bakılan hayvanların arzettiği büyük çeşitlilikten kaynaklanan güçlükleri dikkate alarak,
- * Ev hayvanlarının aşırı nüfus artışının, insan ve diğer hayvanların hijyen, sağlık ve güvenlikleri için taşıdığı riskleri dikkate alarak,
- * Yabani fauna türlerinin ev hayvanı olarak beslenmesinin teşvik edilmemesi gerektiğini dikkate alarak,
- * Ev hayvanlarının elde edilmesi, muhafazası, ticari ve ticari olmayan üretimi, elden çıkarılması ve ticaretiyle ilgili mevcut farklı şartların bilinciyle,
- * Ev hayvanlarının her zaman sağlıklarını ve rahatlarını koruyacak şartlarda muhafaza edilmediğinin bilinciyle,
- * Sınırlı bilgi ve bilince sahip olunması nedeniyle, ev hayvanlarına karşı davranışların geniş çapta değişkenlik gösterdiğini not ederek,
- * Ev hayvanlarına sahip olma sorumluluğu sonucunu doğuracak olan temel müşterek davranış ve uygulama standartlarının, sadece arzu edilen değil, aynı zamanda gerçekçi bir hedef olduğunu dikkate alarak, aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

BÖLÜM I

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Tanımlar:

- 1- Ev hayvanı insan tarafından bilhassa evde özel zevk veya refakat amacıyla muhafaza edilen veya muhafaza edilmesi tasarlanan her türlü hayvanı ifade eder.
- 2- Ev hayvanlarının ticareti; ev hayvanlarının sahipliğini değiştiren, kar amacıyla yapılan önemli miktarlardaki tüm düzenli ticari işleri ifade eder.
- 3- Ticari üretim ve barındırma; kar amacı güdülerek yapılan büyük ölçekli üretim ve barındırmayı ifade eder.
- 4- Hayvan barınağı; çok sayıda ev hayvanının muhafaza edilebileceği, kar amacı gütmeyen tesisleri ifade eder. Ulusal mevzuat veya idari önlemlerin izin vermesi durumunda bu gibi tesisler başıboş hayvanları da kabul edebilir.
- 5- Başıboş hayvan; evi olmayan veya sahibinin veya bakıcısının evi sınırları dışında yaşayan ve herhangi bir sahibin ya da bakıcının kontrolü veya doğrudan denetimi altında bulunmayan hayvanları ifade eder.
- 6- Yetkili makam; üye ülke tarafından tayin edilen makamı ifade eder.

Madde 2

Uygulama Alanı:

- 1- Tarafların herbiri;

a) Bir kişi veya yasal bir kurum tarafından bir evde veya ticaret, ticari üretim ve barındırma tesislerinde ve hayvan barınaklarında muhafaza edilen ev hayvanları konusunda,

b) Uygun hallerde, başıboş hayvanlar konusunda,

işbu Sözleşmenin hükümlerine işlerlik kazandırılması için gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder.

- 2- Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü hayvanların korunması veya tehdit altındaki yabani türlerin muhafazası konusundaki uluslararası belgelerin uygulanmasını etkilemeyecektir.

- 3- İşbu Sözleşmede yer alan hususlar, Tarafların ev hayvanlarının korunması için daha sıkı tedbirler almaları veya burada kayıtlı hükümlerin, işbu belgede açıkça belirtilmeyen hayvan sınıflarına da uygulanması özgürlüğüne hiçbir şekilde etki etmeyecektir.

BÖLÜM II

EV HAYVANLARININ MUHAFAZASI İÇİN TEMEL PRENSİPLER

Madde 3

Hayvanın İyi Yaşamaları İçin Temel İlkeler :

- 1- Hiç kimse bir ev hayvanının gereksiz acı, sıkıntı veya ızdırap çekmesine sebep olamaz,
- 2- Hiç kimse bir ev hayvanını terkedemez.

Madde 4

Hayvana Bakma :

- 1- Ev hayvanına bakan veya besleyen herkes onun sağlığı ve iyi yaşamasından sorumludur.
- 2- Ev hayvanına bakan veya besleyen herkes, hayvanın tür ve üreme özelliklerine ve davranış gereksinimlerine uygun olacak bir yer temini için dikkat ve ihtimam sarfedecektir. Özellikle :
  - a) Hayvana uygun ve yeterli gıda ve suyu verecek,
  - b) Ona hareket için uygun imkanları sağlayacak,
  - c) Kaçışını önleyecek tüm uygun tedbirleri alacaktır.

3- Bir hayvan;

- a) 2 nci paragrafta belirtilen şartlar yerine getirilmediği takdirde veya
- b) 2 nci paragrafta belirtilen şartlar yerine getirilmesine rağmen esarete alınamazsa,

ev hayvanı olarak muhafaza edilemez.

Madde 5

Üretme :

Bir ev hayvanını üretmek için seçen bir kişi, o hayvanın anne veya yavrularının sağlık ve refahını risk altına sokabilecek anatomik, fizyolojik ve davranış özelliklerini gözönünde bulundurmaktan sorumlu olacaktır.

Madde 6

Ev hayvanı edinmede yaş sınırı :

Ebeveynlerinin veya ebeveyn sorumluluğu taşıyan diğer şahısların açık rızası olmaksızın 16 yaşın altındaki kimselere ev hayvanı satılamaz.

Madde 7

Eğitim :

Hiçbir ev hayvanı, sağlığına ve refahına zarar verecek şekilde, özellikle doğal gücünü ve kapasitesini aşacak biçimde yada yaralanmasına veya gerekli olmayan ağrı, acı, sıkıntı veya ızdırap çekmesine yol açacak şekilde suni yardım kullanılarak eğitilemez.

Madde 8

Ticaret, ticari amaçlı üretim ve barındırma, hayvan barınakları :

1- İşbu Sözleşme yürürlüğe girdiği tarihte, ev hayvanlarının ticaretini, ticari amaçlı üretimini veya barındırmasını yapan veya bir hayvan barınağı işleten kişiler, taraflarca belirlenecek uygun bir zaman dilimi içerisinde, bu faaliyetlerini, yetkili makama bildirecektir.

Bu faaliyetlerden herhangi birini yapmayı düşünen kişiler bu tasarılarını yetkili makama bildireceklerdir.

2- Bu bildirimde aşağıdaki hususlar yer alacaktır :

- a) Bu faaliyetlere dahil olan veya dahil olacak ev hayvanı türleri,
- b) Sorumlu durumdaki kişi ve bilgi düzeyi,
- c) Kullanılan veya kullanılacak tesisin ve malzemenin tanımı.

3- Yukarıda belirtilen faaliyetler ancak;

- a) Sorumlu kişinin, bu konuda faaliyet göstermek için, profesyonel eğitimden veya ev hayvanları konusunda yeterli deneyimi bulunmasından kaynaklanan bilgi ve kapasiteye sahip olması,

b) Faaliyet için kullanılan tesis ve malzemenin 4 üncü maddede belirtilen şartları yerine getiriyor olması,

durumunda gerçekleştirilebilecektir.

4- Yetkili makam, 1 inci paragrafta belirtilen hükümler çerçevesinde yapılan bildirimin, 3 üncü paragrafta belirtilen şartları yerine getirip getirmediğini tesbit eder. Şayet şartlar gerektiği şekilde sağlanmamışsa, tedbirler tavsiye eder ve gerekirse, hayvanların refahı için, faaliyete başlamayı veya faaliyetin devamını yasaklar.

5- Yetkili makam, ulusal mevzuatı ile uyumlu olarak, yukarıda belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini denetler.

Madde 9

Reklam, eğlence, sergi, yarışma ve benzer faaliyetler :

1- Aşağıdaki şartlar yerine getirilmedikçe ev hayvanları reklam, eğlence, sergi, yarışma ve benzeri faaliyetlerde kullanılamaz.

a) Organizatörün 4 üncü maddenin 2 nci paragrafında öngörülen şartlar uyarınca, ev hayvanları için uygun şartları sağlaması ve

b) Ev hayvanlarının sağlık ve refahının risk altına sokulmaması.

2- a) Yarışma esnasında veya,

b) Hayvanın sağlık ve refahını risk altına sokabilecek diğer zamanlarda,

ev hayvanının doğal performans düzeyini arttırmak veya azaltmak amacıyla ona hiçbir madde verilemez, işlem uygulanamaz veya cihaz tatbik edilemez.

Madde 10

Cerrahi Operasyonlar :

1- Bir ev hayvanının dış görünüşünü değiştirmek için veya tedavi edici olmayan amaçlar için ona cerrahi operasyonda bulunmak yasaktır. Özellikle;

a) Kuyrukların kesilmesi,

b) Kulakların kesilmesi,

c) Ses kısıklığı yaratılması,

d) Tırnak ve dişlerin sökülmesi

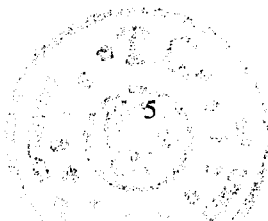
önlenecektir.

2- Bu yasaklamalarda ancak aşağıdaki durumlarda istisnalara müsaade edilecektir :

a) Bir veterinerin, veterinerlikle ilgili tıbbi sebeplerle veya belirli bir hayvanın yararı için tedavi edici olmayan işlemleri gerekli görmesi,

b) Üremeyi önleme.

3- a) Hayvanın şiddetli acı çekeceği veya çekmesi muhtemel operasyonlar sadece veterinerler tarafından veya onların gözetiminde anestezi uygulanarak gerçekleştirilecektir.

- b) Anestezi gerektirmeyen operasyonlar, ulusal mevzuatla uzman olarak nitelendirilen bir kişi tarafından yapılabilir.

Madde 11

Öldürme :

1- Veteriner veya diğeri bir uzman yardımının süratli bir şekilde temin edilemediğı veya ulusal mevzuat kapsamındaki, bir hayvanın acısını ortadan kaldırmaya yönelik acil durumlar hariç, bir ev hayvanı ancak bir veteriner veya diğeri bir uzman kişi tarafından öldürülebilir. Bütün öldürmeler şartların gerektirdiğı asgari düzeyde fiziksel ve zihinsel acı verecek şekilde gerçekleştirilecektir. Acil durumlar dışında, seçilen metod :

- a) Şuur kaybı ve ölümünü hemen gerçekleştirecek ya da
- b) Derin genel anestezi ile başlayacak, bunu kesin ve mutlak ölümü sağlayacak işlem izleyecektir.

Öldürmeden sorumlu kişi, hayvanın cesedi elden çıkarılmadan önce o hayvanın öldüğünden emin olacaktır.

2- Aşağıda belirtilen öldürme metodları yasaklanacaktır :

- a) 1 (b) paragrafında öngörülen etkilerin gerçekleşmemesi durumunda, boğma veya nefessiz kalmasına neden olabilecek diğeri metodlar,
- b) 1 inci paragrafta belirtilen etkileri verecek biçimde, dozu ve uygulaması kontrol edilemeyen herhangi bir zehirli madde veya ilaç kullanımı,
- c) Öncelikle hızlı şuur kaybı meydana getirmeden yapılan elektrikle öldürme.

BÖLÜM III

BAŞIBOŞ HAYVANLAR İÇİN EK TEDBİRLER

Madde 12

Sayılarının Azaltılması :

Taraflardan biri, başıboş hayvan miktarının sorun yarattığını düşünürse, sayılarını azaltmak üzere gereksiz ağrı, acı ve ızdırap çekmelerine sebebiyet vermeyecek bir yolla uygun yasal ve/veya idari tedbirleri alacaktır.

- a) Bu tedbirler aşağıdaki şartları kapsayacaktır :

- i. Bu hayvanlar yakalandığı takdirde, bu yakalama işleminin, hayvana fiziksel ve zihinsel olarak en alt düzeyde acı verecek şekilde gerçekleştirilmesi,
- ii. Yakalanan hayvanların muhafazasının veya öldürülmesi işlemlerinin bu Sözleşmede belirtilen prensiplerle uyumlu olarak yapılması.

b) Taraflar,

- i. Köpek ve kedilere damgalama gibi, az acı veren ya da hiç ağrı, acı ve ızdırap çekirtmeyen uygun bir yöntemle daimi kimlik tesbiti sağlamayı, ayrıca sayıları ile sahiplerinin isim ve adreslerini bir kayda geçirmeyi
- ii. Kedi ve köpeklerin kısırlaştırılmasını teşvik ederek, bunların plansız üremelerini azaltmayı,
- iii. Başiboş kedi ve köpekleri bulan kişilerin, bu konuda yetkili makama bilgi vermesini teşvik etmeyi

taahhüt ederler.

Madde 13

Yakalama, muhafaza etme ve öldürme için istisnalar :

Başiboş hayvanları yakalama, muhafaza etme ve öldürme konularında bu Sözleşmede yeralan prensiplere, ancak kaçınılmaz hallerde, ulusal hastalık kontrol programları kapsamında istisna getirilebilir.

**BÖLÜM IV
BİLGİLENDİRME VE ÖĞRETİM**

Madde 14

Bilgilendirme ve eğitim programları :

Taraflar, Sözleşmede belirtilen hüküm ve prensipler doğrultusunda ev hayvanlarının muhafazası, üretilmesi, eğitimi, ticareti ve barındırılması konusunda ilgili kurum ve şahısları bilinçlendirme ve bilgilendirmeyi teşvik edecek şekilde enformasyon ve eğitim programları geliştirilmesini teşvik etmeyi taahhüt ederler. Bu programlarda özellikle aşağıda belirtilen konulara dikkat edilecektir.

- a) Ev hayvanlarının ticaret ve yarışma amacıyla eğitime gereksinimlerinin uygun bilgi ve beceriye sahip kişiler tarafından karşılanması,
b)

- i. Ebeveynlerinin veya ebeveyn sorumluluğu taşıyan diğer şahısların açık rızası olmadıkça 16 yaşından küçüklere ev hayvanlarının hediye olarak verilmesinin,
ii. Ev hayvanlarının ödül, hediye veya ikramiye olarak verilmesinin,
iii. Ev hayvanlarının plansız üretilmesinin

engellenmesi,

- c) Yabani hayvanların ev hayvanı olarak alınması veya kabul edilmesinin, bu hayvanların sağlık ve mutluluğu için muhtemel olumsuz sonuçları olabileceği,
d) Sorumsuz şekilde ev hayvanı edinmenin, istenmeyen ve terk edilen hayvan sayısının artmasına yol açan risklerinin bulunduğu.

BÖLÜM V

ÇOK TARAFLI DANIŞMA VE MÜZAKERELER

Madde 15

Çok Taraflı İstişareler :

- 1- Taraflar, Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıl içerisinde ve bundan sonraki her beş yılda bir ve herhalükarda Tarafların ekseriyetinin talebi üzerine, Sözleşmenin uygulanmasını ve Sözleşmenin gözden geçirilmesinin veya hükümlerinin daha kapsamlı hale getirilmesinin tercih edilebilirliğini incelemek üzere, Avrupa Konseyi bünyesinde çok taraflı danışma ve müzakereler yapacaklardır. Bu danışma ve müzakereler, Avrupa Konseyi Genel Sekreterinin daveti üzerine gerçekleştirilecek toplantılarda yapılacaktır.
- 2- Tarafların her biri bu danışma ve müzakere toplantılarına katılmak üzere bir temsilci görevlendirme hakkına sahip olacaktır. İşbu Sözleşmeye taraf olmayan Avrupa Konseyi üyesi herhangi bir ülke, toplantılarda bir gözlemci ile temsil edilme hakkına sahip olacaktır.
- 3- Taraflar her danışma toplantısının ardından, danışma toplantısı ve Sözleşmenin işleyişi hakkında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine bir rapor gönderecekler ve gerekli gördükleri takdirde, Sözleşmenin 15 ile 23 üncü maddelerine değişiklik önerisi verebileceklerdir.
- 4- Sözleşme hükümlerine bağlı kalarak, taraflar istişareler için usul kurallarını kaleme alacaklardır.

BÖLÜM VI DEĞİŞİKLİKLER

Madde 16

Değişiklikler :

- 1- Taraf bir Ülke veya Bakanlar Komitesince Sözleşmenin 1inci maddesinden 14 üncü maddesine kadar olan maddeleri hakkında yapılması öngörülen değişiklik önerileri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirilecek ve bu öneriler Genel Sekreter tarafından Avrupa Konseyine üye ülkelere, taraf ülkelere ve Sözleşmenin 19 uncu maddesi hükümleri gereği Sözleşmeyi onaylamaya davet edilen ülkelere gönderilecektir.
- 2- 1'nci paragraf hükümlerine göre yapılan değişiklik önerileri, Genel Sekretere gönderildiği tarihten itibaren 2 aydan az olmayan bir süre içerisinde düzenlenecek çok taraflı müzakere ve danışma toplantısında incelenecek ve Taraf Ülkelerin 2/3 oy çokluğu ile kabul edilebilecektir. Kabul edilen metin Taraf Ülkelere gönderilecektir.
- 3- Her değişiklik, çok taraflı müzakere ve danışma toplantısında kabulünden itibaren 12 hafta sonra, bir Taraf Ülkenin itiraz bildirimi olmadığı takdirde, yürürlüğe girecektir.

BÖLÜM VII SONUÇ HÜKÜMLERİ

Madde 17

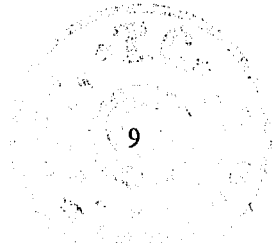
İmza, Onay, Kabul, Uygun Bulma :

Bu Sözleşme Avrupa Konseyi üye devletlerinin imzasına açılacaktır. Sözleşme onay kabul veya uygun bulma işlemlerine tabidir. Onay, kabul veya uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

Madde 18

Yürürlüğe giriş :

- 1- Sözleşme, 17 inci madde hükümlerine uygun olarak Avrupa Konseyine üye 4 Devletin Sözleşmeye daimi olarak bağlı kalacağını bildirmesini takip eden 6 aylık bir periyodun bitiminden sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girer.
- 2- Sözleşmeye daimi bağlılığını daha sonra bildiren her ülke için Sözleşme, onay, kabul veya giriş belgelerinin alındığı tarihi takip eden 6 aylık bir periyodun bitiminden sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 19

Üye Olmayan Devletlerin Katılımı :

- 1- İşbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi'ne üye olmayan bir devleti Sözleşmeye katılmaya, Avrupa Konseyi Statüsü'nün 20/d maddesinde belirtilen çoğunlukla ve taraf devletlerin Bakanlar Komitesi'ndeki temsilcilerinin oybirliği ile alınan bir kararıyla davet edebilir.
- 2- Sözleşme bu ülkeler için giriş belgelerinin Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihi takip eden 6 aylık sürenin bitiminden sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 20

Ülkeye İlişkin Hüküm :

- 1- İmza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgeleri tevdi edilirken her Devlet Sözleşmenin uygulanacağı bölge veya bölgeleri belirleyebilir.
- 2- Her Taraf Devlet, daha sonraki bir tarihte Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceği bir bildirimle, Sözleşmenin uygulama alanını, bildiriminde belirteceği başka bölgelere genişletebilir. Bu bölgelere ilişkin olarak Sözleşme, Genel Sekreter tarafından bildirimin alınmasını takibeden altı ayın bitiminden sonraki ilk günde yürürlüğe girecektir.
- 3- Önceki paragraflar çerçevesinde belirlenen bölgelere ilişkin olarak yapılan bildirimler Genel Sekretere yapılacak bir bildirim ile geri çekilebilir. Geri çekme, bildirimin Genel Sekreter tarafından alınması tarihini takip eden 6 aylık sürenin bitiminden sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 21

Çekinceler :

- 1- Her Devlet, Sözleşmeyi imzaladığı veya onay, kabul veya giriş belgelerini teslim ettiği zaman, 6 ıncı ve 10 uncu maddenin 1 (a) paragrafına ilişkin bir veya daha fazla çekince koyduğunu beyan edebilir. Bunun dışında başka bir çekince konulamaz.
- 2- Önceki paragrafa göre çekince koyan herhangi bir Taraf, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine göndereceği bir bildirim ile bu çekincesini kısmen veya tamamen geri çekebilir. Geri çekme işlemi, bildirimin Genel Sekreter tarafından alınışı tarihinden itibaren geçerlilik kazanır.
- 3- Sözleşmenin bir hükmüne çekince koyan herhangi bir Taraf, bu hükmün diğer bir tarafca uygulanmasını isteyemez, ancak, şayet bu çekincesi kısmi veya şarta bağlı ise, çekince konan hükmün uygulanmasını kendi kabul ettiği ölçüde isteyebilir.

Madde 22**Fesih :**

- 1- Herhangi bir Taraf, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yönelik bir bildirimde bulunmak suretiyle, herhangi bir zamanda, bu Sözleşmeden ayrılabilir.
- 2- Söz konusu fesih, buna ilişkin bildirimin Genel Sekreter tarafından alındığı tarihi izleyen 6 aylık sürenin bitiminden sonraki ayın ilk günü geçerlik kazanır.

Madde 23**Bildirimler :**

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Konsey üyesi devletlere, bu Sözleşmeye katılan veya katılmaya davet edilen herhangi bir devlete,

- a) herhangi bir imza,
- b) herhangi bir onay, kabul, uygun bulma ve katılma belgesinin tevdii,
- c) 18, 19 ve 20 nci maddeler uyarınca, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği herhangi bir tarih,
- d) İşbu Sözleşme ile ilgili diğer herhangi bir belge, bildirim veya bilgi iletimi,

hakkında bildirimde bulunacaktır.

Aşağıda imzası bulunan yetkili temsilciler iş bu Sözleşme'yi imzaladılar.

13 Kasım 1987 tarihinde Strazburg'da her iki metin de aynı şekilde geçerli olmak üzere İngilizce ve Fransızca olarak Avrupa Konseyi Arşivi'ne tevdi edilecek tek bir nüsha olarak düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi olan devletler ile Sözleşme'ye katılmaya davet edilen her devlete aslına uygunluğu onaylanmış bir suretini gönderecektir.

Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti adına:

Belçika Krallığı Hükümeti adına: Rombaut VAN CROMBRUGGE

Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti adına:

Danimarka Krallığı Hükümeti adına: Erling V. QUADE

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti adına:

Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti adına:

Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti adına: Nicolaos DIAMANTOPOULOS

İzlanda Cumhuriyeti Hükümeti adına:

İrlanda Hükümeti adına:

İtalya Cumhuriyeti Hükümeti adına: Paolo Massimo ANTICI

Lichtenştayn Prenslığı Hükümeti adına:

Lüksemburg Büyük Dükalığı Hükümeti adına: Paul FABER

Malta Hükümeti adına:

Hollanda Krallığı Hükümeti adına: Vincent BRUYNS

Norveç Krallığı Hükümeti adına: Roald KNOPH

Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti adına: Luís Octávio ROMA DE ALBUQUERQUE

İspanya Krallığı Hükümeti adına:

İsveç Krallığı Hükümeti adına:

İsviçre Konfederasyonu Hükümeti adına:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına:

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti adına: